N. 67.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 24 Sierpnia V. S. ROKU 1807

S. PETERSBURG VS. d. 13 Sierpnia. Rządzący Senat słyszał przełożenie Ministra sprawiedliwości X. Łopuchina, iż J. J. Mość odebrawszy wiadomość że w Riazańskiey Gubernii znayduie się 339 osob ze stanu Szlacheckiego, synów Officyerskich i drugich urzędników, przypisanych do różnych Magistratur w liczbie kancellarzystów, rozkazał zalecić wszystkim zwierzchnościom Gubernskim, ażeby odtąd na przyszłość nie dopuszczały podobnego przypisywania szlachty do Magistratur bez aktualney służby, i takowych osob nie podawały na wyższe stopnie. J. J. Mość rozkazał cudzoziemców zostaiących pod władzą rządu Francuzkiego przyimować w poddaństwo Rossyiskie, ieżeli o to prosić będą.

Koniuszy X. Gagarin za pilne dopełnienie obowiązków na niego włożonych otrzymał order S. Anny 1 Klassy. Doktor Alibini przez lat 5 ciągle pracuiący w Lipeckich wodach mineralnych, tak dla poznania ich własności, iakoteż leczenia chorych został konsyliarzem nadwornym. Stanu Konsyliarz X. Wołkoński został aktualnym stanu konsyliarzem. Ober Sekretarzem w 5 departamencie Senatu będzie Jan Nowacki. Protoierey Derżawin będzie zasiadał w Synodzie, i został armii i flotty Ober kapelanem.

Za naywyższym rozkazem Minister sprawiedliwości X. Łopuchin donosi kupcowi Mohilewskiemu Zydowi Salomon Cykinowskiemu skarżącemu się na Podolski sąd Główny, że nie dopuścił apellować w sprawie z Zydem Rubinowiczem o pretensyą pieniężną; że gdy Senat na prozbę podaną przez Cykinowskiego iuż rozkazał dopuścić apellacyi, zatem rozkazano tę srawę zostawić w biegu prawami przepisanym.

Następuiący obywatele ofiarę przynieśli oyczyznie na uzbroienie i utrzymanie woyska ziemskiego. Afinka 292 rubli Barabasz 317 Karamisza 317 Bułapoła 350 Ogluzuzus Lisi 210. Stawro 313 Serpaczy 315 Dołgoy 210 Ktrazcha 470 Baibardos 475 Chazar 475 Kirkor 342 Karabesz 396 Miron 252 Kosegem 175 Lisaniewicz 96 Sidorow Sidorow 94 Ekonomia taynego konsyliarza Popowa 547 wieś Wasilewki 877 Jańczakraka 984 Skolka 327 Wiericła 509 Obitoczna 230 Ekonomia Admirała Mordwinow 126 Brodzkiey 229 wieś Pawłowka 186 Granobarski 100 Szubiakow 150. Dubliski 152 wieś Orechowa 1887 Tokmah W 3814 Tokmah M. 1796 Pietropawlswok 1106 Auła 1135 Czernichowka 1545 Berertowe 1056 Mikołaiewska 548 Popowska 926 Bałok 784 Duchoborca 1349 Edinohti 1055 Alszimbaday 871 Buriztow 1168 Akkerman 542 Oimatz 593 Temir Goza 661 Sisaktoguna 813 Morzhary 744 Tumy 794 Newkura 1115 Surema 455 Kislka 725 Tuiuszka 800 Kinigesa 755 Tobala 906 Bazrdaka 588 Kiligera 484, Argakli 775 Aptamgali 1132 Esebcia 840 Beszenla 617 Onika 563 Jzekli 620 Kokpa 738 Kinigesa 2842 Kogaczey 918 Ałtoguła 677 Kasasuglu 675 Kandżagali 755 Szantzkli 365 Jugortamgała 903 Kondausły 800 Meisita 672 Togali 379 Szekli 563.

LISBONA d. 1 lipca. Wiadome iest trzęsienie ziemi zdarzone w naszey stolicy d. 6 Czerwca. Strach rzeczy powiększa; rozgłosił gmin pospolity. że straszliwy przypadek trwał ciągle sekund 12; ludzie którzy będąc na ustroniu lepiey wszystko uważać mogli świadczą dziś iednomyślnie, iż nie trwał nad 2 sekundy, czemu łatwo daiemy wiarę rzucaiąc okiem po wszystkich domach, gdzie szkoda iest bardzo mała. Rząd stara się ile możności zaspokoić boiaźliwą troskliwość gminu; dla tey przyczyny rozkazał poymać i uwięzić takich, którzy wrożyli nowe od pierwszego większe trzęsienie, która powieść tak dalece trwożyła mieszkańców, iż wielu opuszczało domy, inni za ich przykładem iść byli gotowi. Wiadomości przychodzące z prowincyi donoszą, że trzęsienie na brzegu prawym rzeki Tagus, mianowicie zaś w stronie północno wschodniey, było bez porównania mocnieysze niż w samey Lisbonie.

To pewna, iż miasto Coimbra daleko większą w murach i budynkach szkodę poniosło niż stolica. Na lewym brzegu rzeki Tagus trzęsienie słyszano słabsze; ledwie co uczuły okręta w porcie i odnodze stoiące, do których uciekał tłum ludu niezliczony; w Prowincyi zaś Algarbii nic nie słyszano. Z resztą Portugallia zupełnie iest dziś spokoyna; ucichły pogłoski o nieukontentowaniu ku nam dworu Madryckiego, że Angielskie woyska i flotty żywność znaydowały w portach Brezyliiskich na podbicie osad Hiszpańskich nad rzeką Plata, co Król Katolicki miał poczytać za złamanie oboiętności, którą X. Regent tak ściśle dotąd zachował na morzach i w portach Europeyskich, że z stron woiuiących żadna skarżyć się nawet nie mogła od dawnego czasu.

COPPENHAGA d. 8 Sierpnia. Kray Duński, według wszelkiego podobieństwa ma zostać wkrótce teatrem ważnych przypadków. Nie wiemy, gdyż rząd nic ieszcze podziśdzień ogłosić nie kazał, czyli Francya po nas żądała, abyśmy ciaśninę Sund woyskom Brytańnii W. i flottom iey zbroynym zamykali; i to iest taiemnicą czyli rząd nasz iakie podał oświadczenie dworowi Londyńskiemu w tey mierze, zaszły lub nie iakie spory lub nieporozumienia między dwóma stronami; to pewna, że cała wyspa Zelandya dziś iest opasana flottą An-

gielską, niby miasto przez nieprzyiacioł oblężone, tak iż prawie niepodobno iest statkom zawiiać do brzegów i portów, albo z nich wychodzić na morze. Kilka iuż dywizyi okrętów liniowych i fregat przyprowadził Gambier z drugiemi Admirałami; za temi przyszło kilka flott przewozowych, wszystkie statki są napełnione żołnierzem lądowym; za temi spodziewane są inne eskadry woienne i przewozowe z woyskiem liczniey szém.

Te gdy przybędą, na ten czas trzeba spodziewać się koniecznie, iż Anglicy do dzieła przystąpic zechcą. Dotąd żadney noty, żadnego oświadczenia nam nie podali. Poseł tego narodu Jackson w Kiel stanoł, gdzie się znayduie następca tronu Duńskiego, lecz za dwa dni ma powrócić do stolicy naszey; tu obecność iego naypotrzebnieysza w okolicznościach nadzwyczaynych; tu pewnie za nim pośpieszy ów pełnomocnik, i myśl dworu swoiego wyiawi. Słychać, że Anglicy żądaią, aby im dozwolono twierdzę Cronenburg żołnierzem osadzić. Jeśli tak iest, zapewne rząd Duński da odpor, i znaydzie narod gotowy nieść wszystko w ofierze dla zachowania udzielności swoiey; żyie w sercach Duńczyków patryotyzm, odwaga, i męztwo, iakie iaśniały przed obliczem świata w r. 1802, gdy Admirał Nelson attakował ich niespodzianie.

Dotąd nie czyniliśmy żadnego przygotowania do obrony; a cóżkolwiek mówiły o tém pisma zagraniczne, Dania nie tylko 15 ale nawet żadnego prawie okrętu liniowego nie uzbroiła ieszcze, teraz roboty zaczynać byłoby zapoźno, gdy niebezpieczeństwo tak iest blizkie. Podobno skończy się wszystko na prędkiém opatrzeniu batteryi nadbrzeżnych, zciągnieniu regimentów oddalonych, osadzeniu zamków, które, prawdę mówiąc, od r. 1802 w lepszym stanie utrzymywano niż dawniey. Powszechne iest życzenie; aby się rzecz mogła skończyć na przyiacielskiey umowie; lecz ieżeli to będzie niepodobno, Duńczycy nie zapomną nigdy, co tronowi, oyczyźnie winni są i sobie.

Handel na morzach północnych w roku teraznieyszym kwitnoł daleko bardziey niż w przeszłym; przez ciaśninę Sund codzieńnie do Baltyckiego morza wchodziła bardzo wielka liczba rozmaitych statków kupieckich, Angielskich, Szwedzkich, przez co doch od korony znacznie się pomnożył; gdyby tak było do końca roku, mieliśmy nadzieię nadgrodzenia sobie uszczerbku przeszłorocznego. gdy cło zebrało się bardzo małe. Dostrzegamy, że teraz Amerykańska żegluga iest znacznieysza niż dawniey, upada Pruska.

Od żeglarzów naszych rząd uwiadomiony został, że Anglicy wiele Duńskich okrętów kupieckich zabieraią; wprawdzie Admiralicya niektóre z nich uwolnić kazała; lecz ponieważ w okolicznościach teraznieyszych może dwór Londyński obrać środki ostrzeysze, Dania nawzaiem pomyśli o własnem bezpieczeństwie, Jeżeli przyidzie do kroków nieprzyiaznych, Anglicy pewne zabierać będą statki nasze; lecz nawzaiem zkonfiskowane zostaną niezmierne magazyny w Toenningen Husum, Coppenhadze, dziś napełnione towarami Angielskiemi, co posłuży do nadgrodzenia kupcom straty poniesioney. Czekamy spokoynie groźnych wypadków, zupełnie polegaiąc na doznaney przezorności następcy tronu, który w czasach trudnych dał iey nayświetnieysze dowody. Widzą Duńczycy, iak wielkie korzyści przyniosła kraiowi oboiętność przez niego zachowana w teraznieyszey woynie; kupcy nasi zbogacili się tak dalece, iż straty wynikaiącey z zatrzymania okrętów teraz prawie nie czuią.

LONDYN d. 4 Sierpnia. Po oddaleniu się kilku flott woiennych i przewozowych na morza północne, zostawała ieszcze iedna w porcie Yarmouth pod kommendą Admirała Effington; i ta nakoniec d. 2 pod żagle wyszła; za nią pośpieszył z przewozowemi statkami G. Baird. Według odgłosu powszechnego, celem ich wyprawy nie ma być Sund ciaśnina, lecz podbicie wyspy Hollenderskiey Seelandyi, i miasta Flessingue; Effington bardzo wiele batów i tym podobnych statków mnieyszych zabrał, iakie są używane przy wysadzaniu woyska na ląd. Niektórych zdaniem opoźniona iest wyprawa, gdyż nieprzyiaciel zakończywszy woynę lądową, miał dość czasu do zprowadzenia nad brzeg morski licznego żołnierza z Niemiec; mianowicie Hollendrów część znaczna do oyczyzny pewnie powróciła.

Do wspomnioney flotty przyłączyło się kilkanaście statków ładownych samemi tylko worami z piaskiem, potrzebnemi do robieuia na prędce szańców po wylądowaniu. Admiralicya cokolwiek miała Officyerów Angielskich, którzy naylepiey znaią Hollenderskie brzegi wszystkim na wyprawę iść kazała, między niemi trzyma pierwszeństwo Kapitan Owen sławny attakiem tylekroć przedsięwziętym w okolicach Boulogne i Calais r. 1803, 1804, i 1805 na zniszczenie flottylli Francuzkiey, albo też niedozwolenie przeyścia do Dunquerque z Flessingue Admirałowi Verhuel. Narod Angielski spokoynie czeka ważnych przypadków, iakie zayść wkrótce mogą tu i na morzu Baltyckiém, gdzie Admirał Gambier z potężną flottą iuż stanąć musiał; rząd codzień wysyła do Sundu liczne statki z żywnością, ammunicyą, orężem, innemi potrzebami.

Na iedném z ostatnich posiedzeń izby niższey zapytali się Ministrów Reprezentanci, dla czego dziś Brytańnia W. walcząc z nieprzyiaciołami tak wielo, samego tylko Króla Szwecyi Gustawa Adolfa zprzymierzeńcem liczy. Wyraźnie bez ogródki żadney, odpowiedział Minister zagranicznych interessów Canning, żeśmy nie dopełnili obowiązków przyiętych traktatami, nie dotrzymaliśmy obietnic powtórzonych. Anglia równy i spólny z drugiemi Mocarstwami interes miała poniżenia Francuzów; iednak od r. 1805 żadnych nikomu czynnych posiłków nie dała; woyska i flotty nasze w domu stały spokoynie, iak gdyby woyny nie było; nie tylko nie staraliśmy się rozrywać sił i uwagi nieprzyiacielskiey, naieżdżaiąc potężnie brzegi Francuzkie, Hollenderskie, i Hiszpańskie, ale nawet nie uczyniliśmy naymnieyszego pozoru, żadney wyprawy, któreby mogły przeciwników odwołać z Niemiec. Dla tych więc przyczyn, dziś sami walczyć musiemy.

Powstał Whitbread i oświadczył, że ponieważ dzisieysi Ministrowie tak niedawno u steru rządowego staneli, nie mogą być winnemi; cały przeto ciężar odpowiedzialności powinien zpadać na ich poprzedników, których głośno trzeba oskarżyć o tak wielkie i narodowi szkodliwe przestępstwo. Rzekł Canning, że naylepiey przekonanym będąc

o błędzie swoich poprzedników, którzy lądowi Europeyskiemu zadali cios straszliwy przez złą administracyą, iednak oskarżycielem ich być nie może. Czekamy końca tey rozprawy,

Według proiektu nowego względem siły zbroyney, iaką Brytańnia W. odtąd na lądzie utrzymywać będzie, do izby niższey wniesionego przez Lorda Castlereagh, liczba żołnierzy w regimentach wynosić powinna odtąd głów 180 tysięcy, milicyi 77 tysięcy, artylleryi 20 tysięcy, maytkow i żołnierzy flotnych 140 tysięcy; co wszystko czyni ogółem zbroynego ludu 415 tysięcy. Nadto ieszcze Anglia i Szkocya maią ochotnikow 300 tysięcy, Jrlandya 100 tysięcy: ogólna więc liczba obrońców narodowych wyniesie 815 tysięcy ludzi; przy tak ogromney potędze Brytańnia W. żadnego iuż naiazdu nieprzyiacielskiego lękać się nie będzie zasłoniona zwłaszcza liczną flottą, którey zaufa sprawiedliwie.

Jeszcze w roku przeszłym za życia Foxa wniesiono do izby niższey proiekt opatrzenia Jrlandzkiego Collegium w Mainooth, gdzie młodź edukuiąca się do posługi duchowney zdawna iest utrzymywana oszczędnie nazbyt, ponieważ cały fundusz nie przechodzi 8 tysięcy FS. Odrzuciła większość głosów prozbę, pod pozorem, iż nie przystoi pomnażać liczby tych osob, które trzymaią się obrządku przeciwnego religii panuiącey. Ta sama przyczyna nie dawno stronie Ministeryalney posłużyła do odrzucenia proiektu wniesionego powtórnie, cokolwiek na stronę Katolików mówili z Oppozycyi, Petty, Howick, Sheridan, Grattan, Milton iaśnie dowodząc iż lepiey iest aby zwierzchność naywyższa duchownych opatrywała, przywiązuiąc ich tym sposobem do siebie, niż dozwalać aby wsparcia szukali za granicą, które tam znalazłszy będą życzliwszemi postronnym, częstokroć nieprzyiaciołom naszym z niebezpieczeństwem dla kraiu.

Z odebranych rapportow od G. Fraser pokazała się nayiaśniey ta prawda, iż klęski przez woyska Angielskie kilkakroć poniesioney w okolicach Rosette główną przyczyną była nadzieia zawodna. Spodziewaliśmy się odebrać posiłek znaczny od Mammelukow; żadnego nie dali, dla czego czas odkryie; gdyby żył ieszcze Bey Elfy, rzecz mogła póyść inaczey, po śmierci iñni Beiowie albo mniey sprzyiaią Anglikom, albo czasu nie mieli do zprowadzenia sił swoich z okolic Cairu nad brzeg morski. Wodzowie zaś Ottomańscy potęgę całą zprowadziwszy w te strony przedsięwzięciom naszym tamę nieprzebytą położyli: Admirał Louis umarł na okręcie Canopus z trucizny, którą wziął przypadkiem, iakoteż ieden z służących iego.

Niedawno departament woienny został uwiadomiony, że choroba oczu, którą nazwano zaraźliwą, powszechnie wszystkich żołnierzy 28 regimentu pieszego dotknęła; tak dziwny przypadek zastanowił uwagę; wezwani lekarze naydoświadczeńsi wkrótce dali świadectwo, że choroba iest zmyślona; zrobiona indegacya, z którey pokazało się że owi ludzie zmowę uczynili zmyślać ślepotę, dobrze wiedząc iż w podobnym przypadku rząd wszystkim zwykł dawać pensye dożywotnie, dozwalaiąc każdemu mieszkać swobodnie w domach na to przeznaczonych, alboteż do familii powracać. Kazano więc sądowi woyskowemu karać przestępców; 28 żołnierzy co innych do udawania ślepoty namówili, skazano na wgnanie do Botanybay w Nowey Hollandyi, prawie wszyscy są rodem z Jrlandyi.

Zawczora Król w pałacu Windsor odprawił kapitułę orderu złotey podwiązki; wakowały dwie wstęgi przez śmierć X. Brunswickiego i Richmond, pierwszą otrzymał Margrabia Hertford, drugą Hrabia Lonsdale.

O niepomyślney wyprawie do Neapolitańskich brzegów X. Hesse Philipsthal przez Maltę odebraliśmy następuiącą wiadomość. Nie spodziewał się ten rycerz sprawić rewolucyą na czele 7 tysięcy żołnierza Sycyliiskiego, gdyż więcey nie wyprowadził z Messiny, lecz miał nadzieię, iż usiłowania iego będą wsparte nie tylko przez Calabrów dawniey uzbroionych, i rządowi Francuzkiemu dotąd niepodległych, aleteż przez ogromną liczbę mieszkańców innych prowincyi Królestwa: ich zamysł wcześnie odkrył nieprzyiaciel, kommunikacye przeciął, powstaiących cząstkowo rozproszył. Tym sposobem własnym siłom zostawiony Xiąże, nie mógł dać odporu G. Regnier, który z przewyższaiącą potęgą przeciw niemu stanoł.

KROLEWIEC d. 24 Sierpnia. Z Coppenhagi ważną wiadomość odbieramy. Już część znaczna flotty Angielskiey przed stolicą stała, gdy postrzeżono Admirała Effington z ostatnią eskadrą przez Belt wielki płynącego, który opasanie wyspy Zelandyi przybyciem swoiém dopełnił. D. 10 w nocy z Kiel goniec przysłany sprawił rozruch powszechny w mieście; zgromadzili się natychmiast Generałowie i Admirałowie, i po krótkiey radzie zalecili czynić powszechną gotowość do obrony przeciw Anglikom; iakoż w oka mgnieniu batterye nadbrzeżne licznym żołnierzem osadzono. Tysiące ochotnika rozmaitego udawszy się do portu, zaczeły uzbraiać batterye pływaiące, szalupy działowe, inne statki. Załogę Cronenburga zmocniono, od Coppenhagi do Helsingoer rozłożyły się konne regimenta.

Gdy się to dzieie Następca tronu d. 11 o południu z Kiel przybywa, obecnością swoią cieszy ztroskane poddaństwo, do męztwa i poświęcenia się oyczyźnie zapala, do portu pośpiesza. Poseł Angielski Taylor opuszcza stolicę, co zdało się odbierać nadzieię ugody; nic iednak nie ogłoszono, iakie propozycye dwór Londyński podawał, iaką odpowiedź dano. Według poźnieyszych doniesień, Angielskie woysko wystąpiwszy wkrótce potem na ląd Zelandyi twierdze Cronenburg i Helsingoer szturmem dobyło. Admirał Gambier z całą flottą zbliżywszy się do Coppenhagi zaczoł stolicę bombardować, a zwycięzkie woysko lądem ią opasało. To widząc Król z następcą tronu wyszli z murów, i udali się do Xięstwa Holsztyńskiego gdzie liczny iest oboz woysk Duńskich. Zostawiony własnym siłom garnizon Coppenhagi bronić się nie przestał; porwali się do oręża obywatele wszyscy, iak uczynili przodkowie w 17 wieku, gdy Karol Gustaw Król Szwedzki groził Danii ostatnim upadkiem. Studenci nawet uformowali korpus dość znaczny. Lecz iakożkolwiek wielka iest ochota i gorliwość tego ludu, gdyby ią nawet wesprzeć miano pospolite ruszenie Zelandyi dzieło będzie trudne; słabi są Duńczycy, poźno gotować się zaczeli; całe ich woysko lądowe iest blisko Niemieckich granic, zkąd

niepodobna przeprawa ku zagrożoney stolicy, gdyż Angielskie flotty napełniaią wszystkie morza i ciaśniny; nieprzyiaciol potęga zbyt ogromna, lądowych żołnierzy maią więcey 20 tysięcy. Trudno więc mieć nadzieię, ażeby Coppenhaga długi odpor czynić mogła; iuż nawet są pogłoski, iż po wielkich stratach dostała się Anglikom.

BERLIN d. 1. Sierpnia. Między Spandau i Oranienburg oboz wytknięto, do którego zgromadza się 80 tysięcy Francuzow; regimenta gwardyiskie z Pruss wschodnich powracaiące w nim będą zatrzymane, nad któremi główną kommendę przyimie Marszałek Bessieres. Zgadywamy, że tych obrotow przyczyną iest obecność Anglikow w Pomeranii, i pod Coppenhagą. Szpitale swoie Francuzi z Królewca i Jnowrocławia tu przeniesli. Minister woienny Berthier nie odiechał do Paryża, lecz z naszey stolicy udał się prosto pod Stralsund z kąd wkrótce iest spodziewany, gdyż iego i Generała Daru Napoleon wyznaczył kommissarzami do oddania rządu Berlina i Brandeburgii w ręce pełnomocników Pruskich, którzy są Graf Schulenburg, Sacken, Lutzow. U nas żołnierzowi Francuzkiemu zalecono teraz nayściśleyszą karność zachowywać, obywatele iednak w smutku są pogrążeni, gdyż wiele osob nawet stanu wyższego zamknięto w Spandau, nie wiadomo z iakiey przyczyny.

Wspomniony Minister Berthier ogłosił krótką wiadomość o ieńcach Pruskich, w przeciągu całey woyny poymać mieli Francuzi 5179 Officyerów naszych, 123 tysiące żołnierzy, między pierwszemi z generalnego sztabu znayduie się 2 Feld Marszałków, 12 GL. 44 GM. 1 G. Adiutant, 5 Półkowników, 2 Podpółkowników 8 Maiorów, &c. Nie sam tylko GL. Ruchel uwolniony iest od służby Królewskiey, otrzymali z nim dymissyą Generałowie Ploetz, Usedom, Schimmelpfenning Pelet 1 i 2. Edyktem z Memla wydanym rozkazał Fryderyk 3 wypłacać połowę gaży wszystkim Officyerom powracaiącym teraz z niewoli Francuzkiey, na co wyznaczone są mieysca i osoby, na których czele Feld Marszałek Kalckreuth.

Odebraliśmy z Stralsundu dziennik czynności woysk Szwedzkich, od czasu rozpoczęcia kroków nieprzyiacielskich; nic w nim niema uwagi godnego; małe utarczki polowe, i wycieczki robione z twierdzy dawno są znaiome. Dziś słyszemy że powiodło się oblężonym zniszczyć kilka szańców Francuzkich. Jednak wielu mieszczan z miasta przeniosło się na wyspę Rugen. Z drugiey strony Marszałek Brune przyśpiesza dzieło swoie, ogromna artylleria iuż iest w drodze do obozu iego.

Nie wiadomo iak wielka liczba woysk Angielskich znayduie się w Pomeranii, to pewna że część legionu Hannowerskiego stoi w Stralsundzie. Lord Catchart naywyższy kommendant prezentował się w tém mieście Gustawowi Adolfowi, i wkrótce udał się na wyspę Rugen, ostrzeżony o wylądowaniu w Perth nowey dywizyi, którą chce przyiąć i przeyrzeć, za nim pośpieszył G. Toll imieniem Króla Szwedzkiego maiący hetmanić woyskom zprzymierzonym na wspomnioney wyspie. Szwedzi wyznaią, iż we wszystkich utarczkach dotąd stoczonych z nieprzyiacielem stracili ogółem 145 ludzi, między którémi zabitych było tylko 27. Zdarzyło się d. 14 rano, że gdy Officyer Szwedzki za rozkazem Królewskim wysłany od G. Wrede do obozu Francuzkiego z propozycyą nowego zawieszenia broni, znaydował się ieszcze w główney kwaterze Marszałka Brune, a zprzymierzeńce nadzieię mieli blizkiey ugody, nadspodzianie kolumny Francuzkie naymocnieyszy attak przypuściły, zniewalaiąc przeciwną stronę ażeby ustąpiła do twierdzy.

Nie wiadomo iakie warunki Gustaw Adolf podawał, i iaką odpowiedź od Marszałka Brune odebrał; o tém nikt nie wątpi, że oblężenie Stralsundu trwać będzie długo; twierdze są ogromne z dawna, powiększone nowo założonemi podczas woyny teraznieyszey; liczny garnizon woysk Szwedzkich i Angielskich, który co dzień być może pomnożony świeżym żołnierzem z Szwecyi i ciaśniny Sundu; równym sposobem odnowiona będzie żywność i ammunicya, flottylla Szwedzka lekkiemi statkami od flotty Angielskiey wsparta wielką przysługę oblężonym, przeszkodę oblegaiącym czynić może, iak iuż pokazało doświadczenie. Z G. Loison Półkownik Jnżenierów Monfort lekko został raniony.

WIEDEN d. 19 Sierpnia. Wieś Robensburg do X. Lichtenstein należąca bardzo znaczny kapitał tym końcem złożyła, żeby z procentu nie tylko utrzymywany był wiecznemi czasy nauczyciel w parafialney szkole, aleteż uczniowie prócz bezpłatney nauki mieli książki, papier, piora, atrament, kredę; budynek szkolny własnym kosztem utrzymuie gromada, obowiązuiąc się nadto nadgrodzić uszczerbek dochodu funduszowego, ieśliby ten wyniknoł z procentów zmnieyszenia. Tak chwalebny postępek Cesarz pochwalił i ogłosić kazał za wzór innym obywatelom.

Obywatele Węgierscy nie przestali ieszcze ofiar czynić na poratowanie prowincyi woyną zniszczonych; niedawno rząd na 6 Cyrkułów Morawskich rozdać kazał 115 tysięcy złot. ryń. z Węgier przysłanych.

Wiadomości odebrane z Constantinopola znać daią, że w tey stolicy Jańczarowie są niespokoyni. Mustafa 4 złożywszy z urzędu zastępcę Wezyra, który był pierwszym sprawcą wiadomey rewolucyi, chciał podobnym sposobem oddalić Muftego, który owemu naywięcey dopomógł; oburzyło się niekarne żołnierstwo, a Mufti na mieyscu został utrzymany. Zwyczay iest u Turków, iż niekontentowanie swoie z czynności rządowych oświadczaią wzniecaiąc dobrowolnie pożar w stolicy; zdarzył się niedawno bardzo straszny na przedmieściu Galata, który wiele tysięcy domów obrócił w perzynę; przypadkowy był, czyliteż umyślnie przez ludzi złośliwych sprawiony, któż dóydzie w tak srogiém zamieszaniu,

D. 1 lipca Kapitan Basza według daney obietnicy przypuścił szturm nowy do wyspy Tenedos, gdzie tak dobrze został przyięty, że woyska iego na ląd wysadzone nie mogły iuż powrócić do okrętów, poległo Kapitanów Tureckich 6, między niemi Bekir Bey, 12 innych Officyerów znacznieyszych, sam W. Admirał okręt swóy wielce uszkodzony z trudnością odprowadził do Constantinopola. Słychać że nowy Sułtan posłał rozkaz do armii stoiącey nad Dunaiem, ażeby się wstrzymała od kroków nieprzyiacielskich.